

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

ดังที่ได้กล่าวในบทที่ 3 แล้วว่าการวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือในครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงกรณีศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนในขณะเดียวกัน โดยเป็นความร่วมมือระหว่างผู้วิจัยและครูสอนภาษาอังกฤษที่เรียกว่า “Collaborative action research” (Burns, 1999) ซึ่งมีครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้ใช้นวัตกรรมชุดการสอนโดยใช้วิธีการสอนภาษาการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือในสถานการณ์จริงของภาคเรียนปกติ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล 4 วิธีคือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ (English test) 2) การสังเกตการสอน 3) แบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ และ 4) การสัมภาษณ์ ในบทนี้จะเป็นการรายงานผลการวิจัย ซึ่งแบ่งการรายงานออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) บทบาทของผู้วิจัย 2) บทบาทของครู และ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยตอบคำถามวิจัย 2 ข้อ ต่อไปนี้ คือ

1) นวัตกรรมวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) โดยใช้ชุดสื่อการสอน (Instructional kit) สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของการสอนภาษาอังกฤษได้มากน้อยเพียงใด และอย่างไร

2) ครูและนักเรียนมีทัศนคติต่อการใช้นวัตกรรมชุดสื่อการสอน (Instructional Kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) อย่างไร และมากน้อยเพียงใด

#### 4.1 บทบาทของผู้วิจัย

ในส่วนนี้เป็นการรายงานบทบาทของผู้วิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ผู้ดำเนินการและสร้างนวัตกรรม (Manager and innovator) และ 2) ผู้ให้ความช่วยเหลือครู (Supporter) และ 3) ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล (Data collector) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

#### 4.1.1 ผู้ดำเนินการและสร้างนวัตกรรม (Manager and innovator)

ในการจัดการและดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและคณะผู้ร่วมวิจัยมีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

**ขั้นที่ 1** ผู้วิจัยและคณะผู้ร่วมวิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเบื้องต้น (Preliminary study) ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 โดยจัดให้มีการประชุมกลุ่มกับคณะครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเทศบาลในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 4 คน และได้ข้อสรุปว่าความต้องการลำดับที่หนึ่งของครูคือต้องการได้สื่อการสอนที่ตอบสนองบริบทของโรงเรียน เป็นสื่อที่น่าสนใจ และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนโดยเฉพาะเนื้อหาด้านทักษะการอ่านและการเขียน

**ขั้นที่ 2** หลังจากนั้นผู้วิจัยและคณะฯ จึงได้เชิญกลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษดังกล่าวเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 3 วันเพื่อให้ความเห็นต่อสื่อการสอน (หนังสือเรียน) ซึ่งจัดทำโดยผู้วิจัยและคณะตามหลักสูตร สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานของสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งมีโครงสร้างของหนังสือเรียนดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างของหนังสือเรียน

<i>Module</i>	<i>Unit</i>	<i>Listening &amp; Speaking</i>	<i>Reading</i>	<i>Writing</i>
Module One: I Love Nature	Unit 1 Animals	Asking about animals	At the Zoo	Describing animals
	Unit 2 Weather & Seasons	Asking about weather, likes and dislikes	Reading Postcards	Writing about weather, seasons, and activities
	Unit 3 Vacation	Talking about vacation and holidays	Dear Diary	Telling about activities in free time
	Unit 4 Transportation	Talking about transportation	The Travel of My Family	Telling about how to go to places
Module Two: Good Health	Unit 5 Food & Drinks	Talking about food and numbers	McDonald's Restaurant	Telling about quantity and food ordering
	Unit 6 Fruit & Vegetables	Asking about food and vegetables	At the Supermarket	Asking about fruit and vegetables.
	Unit 7 My Favourite Sports	Expressing opinions about sports	World Famous Sports Players	Asking about sports people
	Unit 8 My Health	Talking about health and sickness	My Health	Asking about health and sickness
Module Three: In My Hometown	Unit 9 My School	Offering help and asking for directions	At School	Giving directions
	Unit 10 Occupations	Talking about occupations	Occupation Talk	Writing about future occupations

**ขั้นที่ 3** สร้างสื่อการสอนซึ่งประกอบด้วยหนังสือเรียน บัตรภาพ บัตรคำ และแนวการสอน โดยใช้วิธีการสอนภาษาการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ดังตัวอย่างบทเรียนที่แสดงต่อไปนี้

---

## Unit One: Animals

Let's listen and talk.

Listen and repeat after the teacher. ให้นักเรียนฟังครูอ่านบทสนทนา และฝึกพูดตามครู



The teacher and her students are at the zoo. They see many animals.

Nid: What is that, teacher?

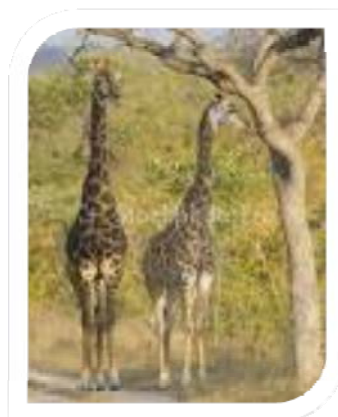
Teacher: That is a tiger. It is a big tiger.

Nid: It is big and orange with black stripes. It is in the cave.

Nut: And what are those?

Nid: Oh, I know. They are giraffes.

Teacher: Yes, they are. They are tall and orange with dark patches on their bodies.



Nut: Where are they?

Nid: They are under the tree.

Nut: Look at that!

Make a group of 4-5, and answer the following questions.

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 -5 คนแล้วช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

1. Where are the teachers, Nid and Nut? \_\_\_\_\_.
2. What do they see? \_\_\_\_\_.
3. What animal is tall? \_\_\_\_\_.
4. What animal is big and orange? \_\_\_\_\_.

Let's say.

Pair up with your friend. Read the words given. Fill in the blanks with the words you know. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนและฝึกอ่านคำศัพท์ต่อไปนี้ และเติมคำศัพท์เพิ่มเติม

Animals	Sizes	Colors
tiger	big	orange
giraffes	tall	orange
bear	big	black
elephant	big	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

**ขั้นที่ 4** ให้การอบรมครูในการใช้นวัตกรรมได้แก่หนังสือเรียน และการใช้แนวการสอนโดยใช้เวลาเรียน 1 สัปดาห์ จำนวน 3 ชั่วโมงสำหรับแต่ละบทเรียน (Unit)

**ขั้นที่ 5** กำหนดแผนการใช้นวัตกรรมและการเก็บข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องปรับแผนการใช้นวัตกรรมและระยะเวลาในการเก็บข้อมูลออกไปประมาณ 2 สัปดาห์ เนื่องจากเกิดอุทกภัยที่อำเภอหาดใหญ่เดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงเวลาเปิดภาคการศึกษาพอดี นอกจากนี้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และภาระกิจของครูที่ต้องปฏิบัติงานตามกำหนดการของโรงเรียน ทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน ซึ่งผลกระทบที่สำคัญได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถดำเนินการสอนได้ถึงบทเรียนที่ 8 (Unit 8) เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 4.2 ต่อไปนี้

**ตารางที่ 4.2 แผนการใช้นวัตกรรมและการเก็บข้อมูล**

สัปดาห์	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	สถานที่
1	11 -12 พ.ย.53	นำสื่อไปให้ครูและให้การอบรมครู	โรงเรียน
2	22-26 พ.ย. 53	Unit 1: Animals	..
3	29. พ.ย - 3 ธ.ค.53	Unit 1: Animals	..
4	6 – 9 ธ.ค. 53	Unit 2: Weather & Seasons	
5	13 – 14 ธ.ค. 53	Unit 2: Weather & Seasons	
6	20 – 24 ธ.ค. 53	โรงเรียนจัดกิจกรรมวัน Christmas	..
7	27 – 30 ธ.ค. 53	Unit 2: Weather & Seasons Observation 1 (26-27ธ.ค.)	..
8	3-7 ม.ค. 54	Unit 3: Vacation	..
9	10-14 ม.ค. 54	Unit 3: Vacation	..
10	17-21 ม.ค. 54	Unit 4: Transportation (1)	..
11	24-28 ม.ค. 54	Unit 4: Transportation (2)	
12	31 ม.ค.-4 ก.พ.54	โรงเรียนมีกิจกรรมค่ายลูกเสือ	
13	7-11 ก.พ.54	Unit 5: Food & Drinks (1)	
14	14-15 ก.พ.54	Unit 5: Food & Drinks (2)	โรงเรียน
15	21-25 ก.พ.54	Unit 6: Fruit & Vegetable Observation 2 (21 February)	..
16	25 ก.พ. –4 มี.ค.54	Unit 7: My Favorite Sports	..

สัปดาห์	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	สถานที่
17	7 – 11 มี.ค.54	Unit 8: My Health	
18	15-16 มี.ค.54	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สัมภาษณ์ครู</li> <li>- นักเรียนทำแบบทดสอบภาษาอังกฤษ</li> <li>- นักเรียนตอบแบบสอบถาม</li> <li>- นักเรียนให้สัมภาษณ์ (Group interview)</li> </ul>	ห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล

#### 4.1.2 ผู้ให้ความช่วยเหลือครู (Supporter)

ในการให้ความช่วยเหลือครูนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้คำแนะนำครูในเรื่องการใช้กิจกรรมวิธีการสอนภาษาการเรียนรู้อาษาแบบร่วมมือซึ่งในที่นี้ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม โดยได้ดำเนินการ 2 ครั้ง ดังนี้

**ครั้งที่ 1** จากการสังเกตการสอนครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 6) ผู้วิจัยพบว่าครูผู้สอนไม่ได้ใช้แนวการสอนที่จัดทำไว้ โดยครูยังดำเนินการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนอ่านออกเสียงและตอบครูพร้อมกันทั้งชั้น เมื่อได้สนทนาหลังการสังเกตการสอนผู้วิจัยจึงได้ทำความเข้าใจกับครูถึงหลักการของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่ากิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่มมีความสำคัญเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษากับเพื่อนมากขึ้น รวมทั้งวิธีการใช้บัตรคำและรูปภาพ เช่นแทนที่ครูจะเป็นผู้ถือรูปภาพและบัตรคำ ก็แนะนำให้วางบนรางซอล์ก และให้นักเรียนได้มีโอกาสเป็นผู้ถือภาพและบัตรคำในการทำกิจกรรมด้วย

**ครั้งที่ 2** ในการสังเกตการสอนครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 14) ผู้วิจัยพบว่าครูผู้สอนพยายามใช้กิจกรรมคู่และกลุ่ม และสามารถใช้อุปกรณ์รูปภาพและบัตรคำดีขึ้น โดยครูสามารถดึงความสนใจของนักเรียนได้มากกว่าครั้งก่อน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าครูผู้สอนยังมองไม่เห็นภาพและเข้าใจวิธีการใช้กิจกรรมคู่ที่ได้ผล ดังนั้นหลังจากหมดชั่วโมงสอนแล้วผู้วิจัยได้ขอเวลา 20 นาทีเพื่อสาธิตการสอนโดยใช้กิจกรรมคู่ ซึ่งปรากฏว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นและสามารถใช้ภาษาได้ดี เมื่อได้สนทนากับครูภายหลัง จึงทราบว่าครูเพิ่งเข้าใจภาพการใช้กิจกรรมคู่ การสนทนากับครูในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงจุดอ่อนของการวิจัยในครั้งนี้ ที่ใช้วิธีการสอนภาษาแบบร่วมมือโดยครูผู้สอนซึ่งไม่ใช่ผู้วิจัยจึงไม่อาจนำวิธีการสอนไปใช้อย่างได้ผล แม้ว่าจะเขียนไว้ในแนวการสอนแล้วก็ตาม

### 4.1.3 ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล (Data collector)

ดังได้กล่าวแล้วว่าการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือซึ่งผู้วิจัยไม่ได้เป็นผู้ใช้นวัตกรรมแต่เป็นผู้สร้างนวัตกรรม สร้างเครื่องมือวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ติดต่อกับครูผู้สอนทางโทรศัพท์ ทั้งการนัดหมายเพื่อเดินทางไปสังเกตการสอน และเก็บข้อมูล ดังนั้นระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจึงขึ้นอยู่กับความพร้อมของครูและนักเรียน ซึ่งการเก็บข้อมูลด้วยการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความพึงพอใจ และการสัมภาษณ์ได้ดำเนินการในสัปดาห์สุดท้ายเมื่อนักเรียนสิ้นสุดการสอบปลายภาคเรียน

## 4.2 บทบาทของครู

บทบาทของครูในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลและพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน 2) ผู้ใช้นวัตกรรม และ 3) ผู้ให้ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 4.2.1 ผู้ให้ข้อมูลและพิจารณาความเหมาะสมของสื่อการสอน (Informer and Verifier)

ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาบทเรียน รวมทั้งกำหนดหัวข้อซึ่งได้ใช้เป็นชื่อของ Module ในหนังสือเรียนดังแสดงในตารางที่ 4.2 ข้างต้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้ความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของรูปภาพ ขนาดของตัวหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือระดับความยากง่ายของภาษาอังกฤษที่ใช้ในบทเรียน (Content)

### 4.2.2 ผู้ใช้นวัตกรรม (Teacher)

บทบาทสำคัญของครูคือเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นการดำเนินการสอนตามปกติของโรงเรียน โดยใช้ชุดการสอน (Instructional kit) ที่จัดทำโดยผู้วิจัยและคณะ ส่วนการทดสอบเป็นไปตามปกติของโรงเรียนซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและประเมินผลตามปกติของโรงเรียน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษที่จัดทำโดยผู้วิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

#### 4.2.3 ผู้ให้ข้อมูล (Data Provider)

บทบาทที่สำคัญประการสุดท้ายของครูได้แก่การเป็นแหล่งข้อมูลของการวิจัย โดยเป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Individual interview) ซึ่งครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรม ชุดการสอนและอาสาเป็นผู้ใช้นวัตกรรมในชั้นเรียนจริง

ในหัวข้อ 4.3 จะเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้วิธีเก็บรวบรวม 4 วิธี ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ 2) การสังเกตการสอนโดยผู้วิจัย 3) แบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ และ 4) การสัมภาษณ์นักเรียนและครูผู้สอน ดังต่อไปนี้

#### 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการรายงานตามคำถามวิจัย 2 ข้อ ของการวิจัยครั้งนี้ คือ

นวัตกรรมชุดสื่อการสอน (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้มากน้อยเพียงใด และอย่างไร

ครูและนักเรียนมีทัศนคติต่อการใช้นวัตกรรมชุดสื่อการเรียน (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) อย่างไร มากน้อยเพียงใด

การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการรายงานผลตามลักษณะของเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนโดยผู้วิจัย 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ และ 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนและครู ดังนี้

#### 4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ (English Test)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ (English test) มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ใช้นวัตกรรมชุดการสอน (Instructional kit) โดยใช้วิธีการสอนภาษาการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) จำนวน 50 คน แบ่งออกเป็น หญิง จำนวน 26 คน และชาย จำนวน 24 คน ข้อสอบมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 58 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การฟัง จำนวน 12 ข้อ ตอนที่ 2 การอ่าน จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 3 การเขียนจำนวน 22 ข้อ ลักษณะของข้อสอบมีทั้งแบบอัตนัยเติมคำในช่องว่าง และแบบปรนัยเลือกคำตอบ ตรวจคำตอบโดยให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูก และ ได้ 0 คะแนนเมื่อตอบผิด โดยนักเรียนต้องสอบได้ร้อยละ 50 หรือ 29 ข้อจึงถือว่าสอบผ่าน ผลการทดสอบสามารถรายงานและแสดงในรูปตารางและแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

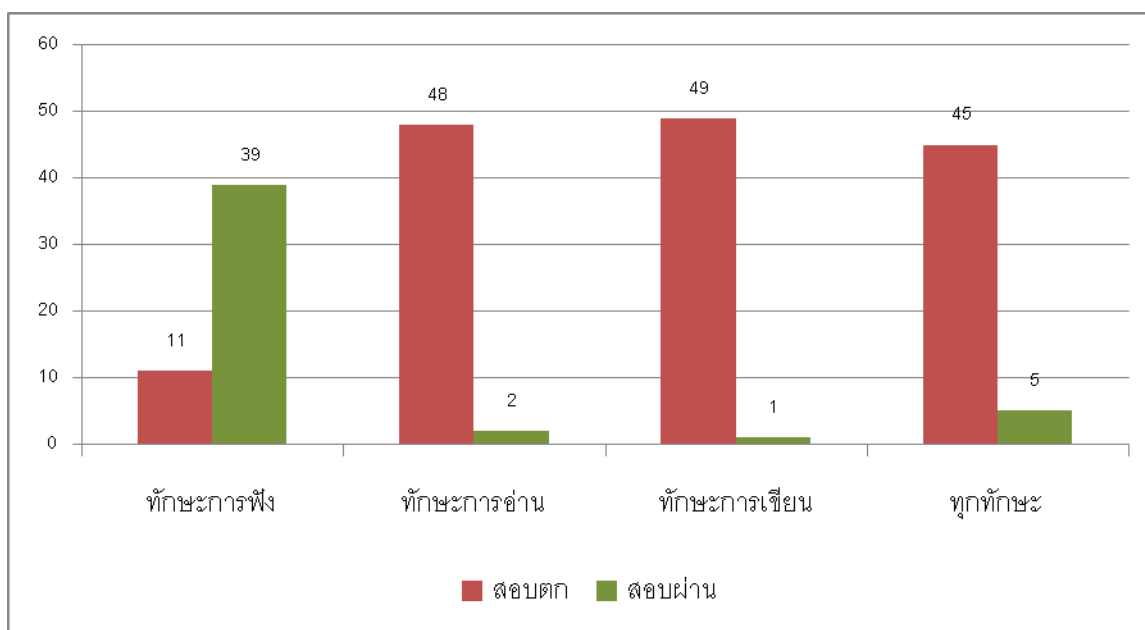
##### 4.3.1.1 ผลการสอบในภาพรวม

จากจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งสิ้น 50 คน มีนักเรียนที่ผ่านการทดสอบมีคะแนนตั้งแต่ 29 คะแนนขึ้นไป มีจำนวน 5 คน และนักเรียนที่ไม่ผ่านการทดสอบมีคะแนนน้อยกว่า 29 คะแนน มีจำนวน 45 คน โดยนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดคือ 43 คะแนน และคะแนนต่ำสุดคือ 9 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 20.02 จากคะแนนเต็ม 58 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.74 ส่วนค่าฐานนิยมทักษะการฟังคือ 10 ทักษะการอ่านคือ 5 และทักษะการเขียนคือ 0 ดังปรากฏในตารางที่ 4.3 และ แผนภูมิที่ 4.1 ที่แสดงจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านและไม่ผ่าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางสรุปผลคะแนนสอบ

ทักษะ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทักษะการฟัง	2	12	10	8.7	2.73
ทักษะการอ่าน	3	16	5	7.36	2.67
ทักษะการเขียน	0	17	0	3.96	3.29
ทุกทักษะ	9	43	14	20.02	6.74

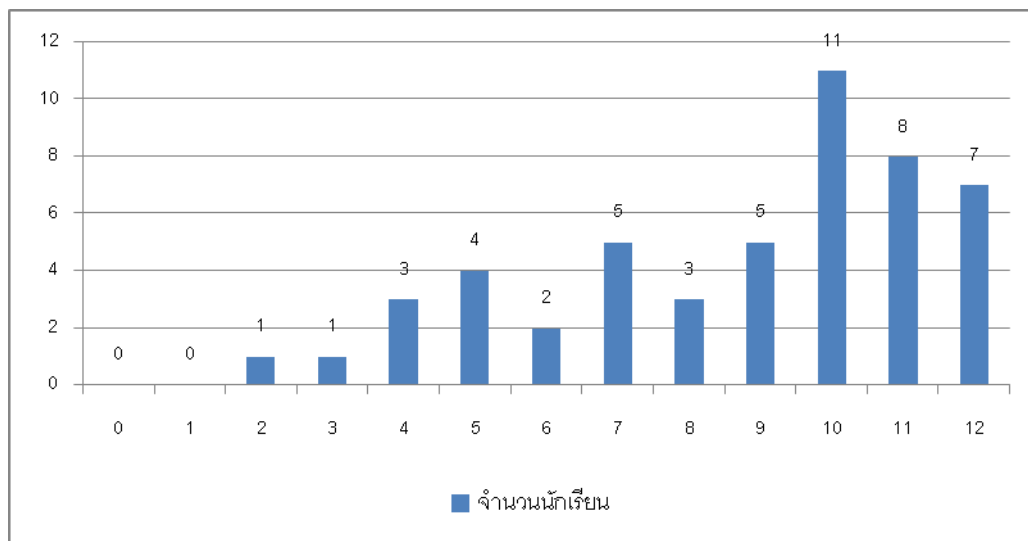
แผนภูมิที่ 4.1 แผนภูมิแสดงจำนวนนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านการทดสอบ



#### 4.3.1.2 ผลการสอบในแต่ละทักษะ

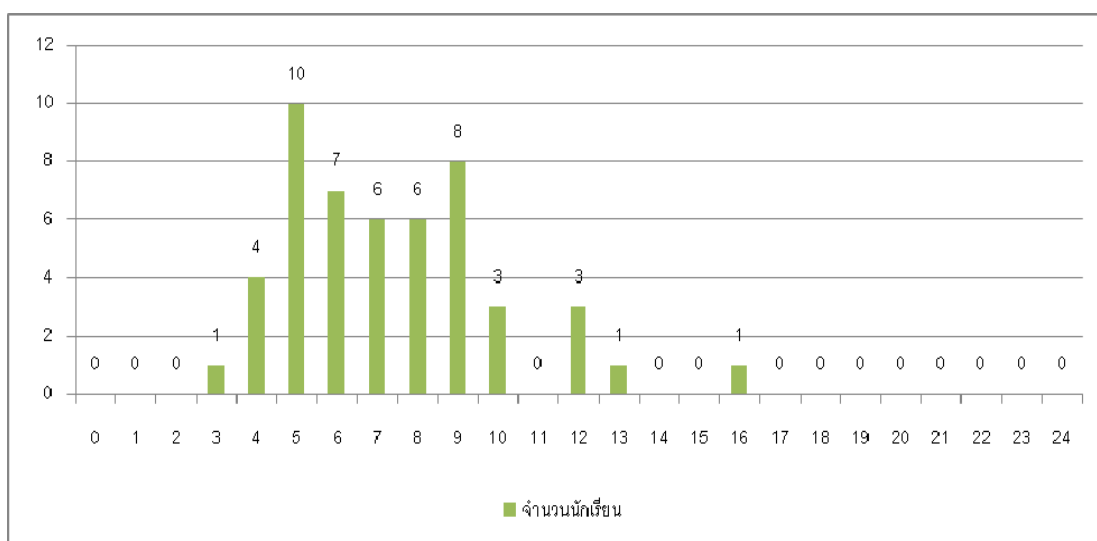
เมื่อพิจารณาผลการสอบในแต่ละทักษะ จากตารางที่ 4.3 และแผนภูมิที่ 4.1 พบว่านักเรียนที่ผ่านการทดสอบในทักษะการฟังมีจำนวน 39 คนและนักเรียนที่ไม่ผ่านการทดสอบมีจำนวน 11 คน โดยคะแนนสูงสุดคือ 12 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเต็ม และคะแนนต่ำสุดคือ 2 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 8.7 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.73 แผนภูมิที่ 4.2 แสดงแผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบในทักษะการฟัง

แผนภูมิที่ 4.2 แผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบทักษะการฟัง



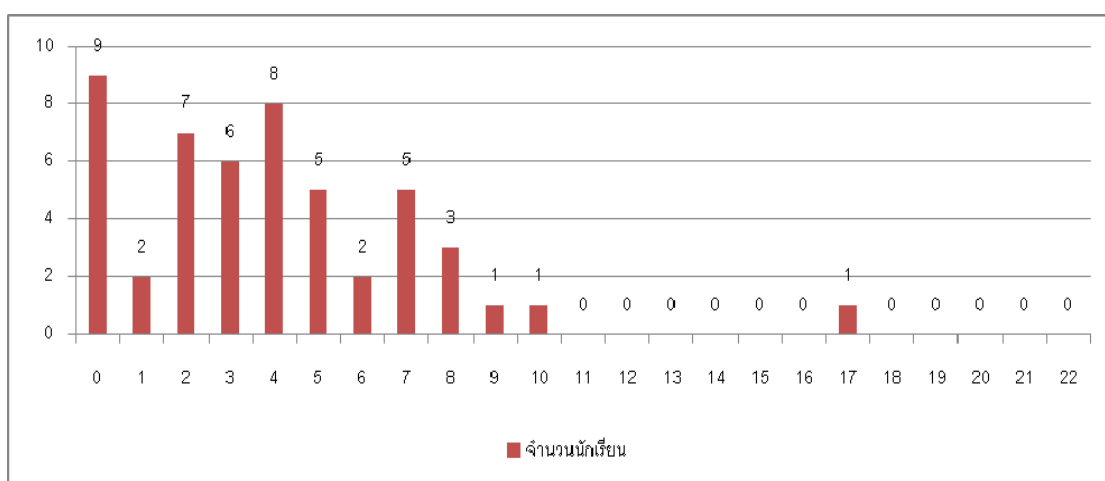
ในส่วนของทักษะการอ่าน แผนภูมิที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผ่านการทดสอบทักษะการอ่านมีเพียง 2 คน และนักเรียนที่ไม่ผ่านการทดสอบมีจำนวน 48 คน โดยคะแนนสูงสุดที่นักเรียนทำได้คือ 16 คะแนนจากคะแนนเต็ม 24 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 7.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.67 แผนภูมิที่ 4.3 แสดงแผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบในทักษะการอ่าน

แผนภูมิที่ 4.3 แผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบทักษะการอ่าน



สำหรับทักษะการเขียน แผนภูมิที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผ่านการทดสอบทักษะการเขียนมีเพียง 1 คน และนักเรียนที่ไม่ผ่านการทดสอบจำนวน 49 คน โดยคะแนนสูงสุดคือ 17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 22 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.96 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.29 แผนภูมิที่ 4 แสดงแผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบในทักษะการเขียน

แผนภูมิที่ 4.4 แผนภูมิแจกความถี่ของคะแนนสอบทักษะการเขียน



จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทักษะที่นักเรียนทำได้ดีที่สุดได้แก่ทักษะการฟัง โดยไม่มีข้อสอบที่นักเรียนทำไม่ถูกเลยจากจำนวนข้อสอบการฟังจำนวน 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 0.0 ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูพบว่าในการสอนและสอบตามปกติครูไม่มีการทดสอบการฟัง ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนนั้นนอกจากจะสอบไม่ผ่านในปริมาณที่ใกล้เคียงกันแล้ว ผลคะแนนที่สอบไม่ผ่านยังอยู่ในระดับคะแนนที่ต่ำมากอีกด้วย โดยในทักษะการอ่าน พบว่ามีข้อสอบที่ไม่มีนักเรียนคนใดทำถูกเลย จำนวน 3 ข้อ จากจำนวนข้อสอบทักษะการอ่าน 24 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 5.17 ของข้อสอบทักษะการอ่านทั้งหมด ส่วนผลการสอบทักษะการเขียนนั้นพบว่า มีข้อสอบที่ไม่มีนักเรียนคนใดทำถูกเลย จำนวน 1 ข้อ จากจำนวนข้อสอบทักษะการเขียน 22 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 1.72 ดังแสดงในตารางที่ 4.4 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงจำนวนสอบที่ไม่มีนักเรียนทำถูก

ทักษะ	จำนวนข้อสอบ ที่ไม่มีนักเรียนทำถูก	ร้อยละ
ทักษะการฟัง	1	8.33
ทักษะการอ่าน	13	54.16
ทักษะการเขียน	11	50
ทุกทักษะ	25	43

เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนฐานนิยมในตารางที่ 4.3 ซึ่งมีค่าฐานนิยมของทักษะการฟังสูงสุด คือ 10 รองลงมาคือทักษะการอ่านคือ 5 ในขณะที่ทักษะการเขียนมีค่าฐานนิยมเป็น 0 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในด้านการฟังสูงสุด และมีผลสัมฤทธิ์ต่ำทั้งในด้านการอ่านและการเขียน

#### 4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงกิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม (Pair-work และ Group-work) ที่ระบุไว้ในหนังสือเรียน และแนวการสอนที่ใช้เป็นคู่มือในการสอน ผู้วิจัยได้กำหนดเวลาในการสังเกตการสอนจำนวน 2 ครั้ง คือสัปดาห์ที่ 6 และสัปดาห์ที่ 14 ในจำนวนการใช้นวัตกรรม จำนวนทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ โดยหลังจากสังเกตการสอนแล้วผู้วิจัยได้สนทนากับครูผู้สอน สำหรับการบันทึกการสังเกตการสอนนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลแบบบรรยาย (Descriptive report) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รหัสระบายสี (Coloured-coding) ผลการสังเกตการสอนพบว่าครูผู้สอนแทบจะไม่ใช้วิธีการสอนแบบการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือเลย อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นลักษณะสำคัญของการเรียนการสอน 5 ประการ คือ 1) กิจกรรมการเรียนการสอน 2) บทบาทของครู 3) บทบาทของนักเรียน 4) การใช้หนังสือเรียน สื่อรูปภาพ และแนวการสอน และ 5) การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนของครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 4.3.2.1 กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning and Teaching Activities)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตการสอนพบว่าครูใช้กิจกรรมพร้อมกันทั้งชั้น (Whole-class activities) มากที่สุดเกือบตลอดเวลาของการสอนและการฝึก ดังแสดงไว้ในบันทึกการสังเกตของผู้วิจัยว่า “นักเรียนตอบคำถามพร้อมกันทั้งห้อง” และ “นักเรียนทุกคนอ่านคำอธิบายภาษาไทยตามเนื้อหาในหนังสือเป็นต้น” อย่างไรก็ตามครูใช้กิจกรรมเดี่ยว (Individual practice) ในการฝึกอ่าน เช่น “ครูเรียกนักเรียนให้ตอบคำถามเป็นรายบุคคลแต่ไม่ทุกคน มีนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่ได้ ครูจึงเดินมาหาและช่วยโดยให้ cue” รวมทั้งเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ (Checking for understanding) ซึ่งนักเรียนยังมีปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีการฝึก (Practice) จริงเกิดขึ้นก่อน เช่น “ครูเรียกนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้อ่านบทสนทนา แต่นักเรียนไม่สามารถอ่านได้ ครูสั่งว่า *Together, one more* นักเรียนทั้งชั้นอ่านตามครู” แต่มีนักเรียนบางคนที่สามารถอ่านได้ เช่น “ครูเรียกนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้อ่านบทสนทนา นักเรียนที่เป็นจูนอ่านทันทีโดยไม่อ่านตามครู”

อย่างไรก็ตามจากการสังเกตพบว่าครูพยายามที่จะใช้กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่มแต่ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งปรากฏเหตุผลไว้ในผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ครูในข้อ 4.4.4 ต่อไป ดังที่ผู้วิจัยเขียนไว้ในบันทึกสังเกตการสอนว่า “ครูเรียกนักเรียนอีกสองคนยืนขึ้นเพื่อให้อ่านบทสนทนา นักเรียนอ่านผิดบ้างถูกบ้าง ครูแก้ไข” และ “ครูถามว่า *Understand?* แล้วสั่งให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ตามที่ระบุในแนวการสอน) แต่ไม่มีการแบ่งกลุ่มเกิดขึ้น นักเรียนยังตอบคำถามครูเป็น *Whole class*” ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้สังเกตเห็น จึงเป็นวิธีการสอนแบบกิจกรรมทั้งชั้น (Whole-class activities) ไม่ใช่วิธีการสอนแบบการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Co-operative language learning) ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ดังที่จะรายงานในข้อ 4.4.2.2 ต่อไปเรื่องบทบาทของครู

#### 4.3.2.2 บทบาทของครู (Teacher's Role)

บทบาทของครูที่ปรากฏให้เห็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครูใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centred) เกือบตลอดเวลา โดยสามารถแยกบทบาทของครูได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

## 1) บทบาทในการสอน (Teaching)

บทบาทในการสอนของครูที่ปรากฏในห้องเรียนเป็นการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centred) อย่างสมบูรณ์แบบ โดยมีข้อมูลในบันทึกสังเกตการสอนที่ปรากฏซ้ำ ๆ เช่น

“ครูสนทนากับนักเรียน” “ครูใช้กระดานดำในการอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวกับฤดูและอากาศให้นักเรียนฟัง” “ครูอธิบายการใช้ *Present simple tense* โดยการเขียนประโยคที่ต้องการให้นักเรียนฝึกบนกระดานดำและอธิบาย” “ครูถามนักเรียนทั้งชั้น” “ครูบอกให้เปิดหนังสือใช้คำสั่งว่า *Open page 103.*” “ครูสอนคำศัพท์โดยใช้รูปภาพมั่งคุด มะละกอ” “ครูอ่านบทสนทนาของขวัญ นักเรียนออกเสียงตาม” และ “ครูสาธิตตัวอย่างในกิจกรรมที่ 2” เป็นต้น

อย่างไรก็ตามคำกริยาที่ปรากฏในข้อมูลบันทึกการสังเกตการสอนนี้ส่วนมากเป็น “คำสั่ง” ที่อยู่ในหนังสือเรียน แต่ครูจะใช้เวลาในการสอนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เพิ่มขึ้น เช่น เมื่อสอนการออกเสียงคำศัพท์ท้ายคำครูบอกนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตท้ายคำนะคะ” เป็นต้น

แม้ครูจะเป็นผู้มึบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน แต่ก็ไม่มีสิ่งที่จะตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน (Checking for understanding) ซึ่งไม่ค่อยประสบผลสำเร็จนัก ทั้งนี้เพราะนักเรียนยังไม่ได้มีการฝึก (Practice) เพียงพอ ดังตัวอย่างในบันทึกสังเกตการสอนต่อไปนี้

“ครูพูด *Understand?*” เพื่อเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการสอนไวยากรณ์...ครูเรียกนักเรียน *“One by one.”* ....ครูเรียกนักเรียนอีกสองคนยืนขึ้นเพื่อให้อ่านบทสนทนา นักเรียนอ่านผิดบ้างถูกบ้าง ครูแก้ไข....ครูใช้กระดานดำและท่าทาง *gestures* เพื่อ *guide* นักเรียนในการตอบคำถาม.. จากนั้นครูยกภาพผลไม้อีกครั้ง และให้นักเรียนออกเสียง ครู *correct* เมื่อนักเรียนออกเสียงผิด”

## 2) บทบาทในการควบคุม (Controlling)

บทบาทที่ปรากฏเห็นได้ชัดจากการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centred) คือ การควบคุมของครู (Controlling) กิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นอย่างที่ครูต้องการ จึงไม่ปรากฏการตั้งคำถามจากนักเรียนเลยในการสังเกตการสอนทั้ง 2 ครั้ง สาเหตุประการหนึ่งที่ต้องควบคุมอาจเป็นเพราะครูต้องการให้นักเรียนเรียนจบตามเนื้อหาในบทเรียนโดยอาจไม่แน่ใจว่าจะมีเวลา

เพียงพอสำหรับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในแนวการสอน หากต้องใช้วิธีเรียนโดยใช้กิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่มที่ได้เขียนเอาไว้ในหนังสือเรียนและแนวการสอนที่ให้ ดังตัวอย่างข้อมูลในบันทึกสังเกตการสอน ต่อไปนี้

“ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านคำอธิบายภาษาไทยตามเนื้อหาในหนังสือ ครูถาม What's this? ครูบอกนักเรียน Open page 37” “ครูสั่งให้อ่านคำสั่งภาษาไทยในหนังสือ และ Checked for understanding อีกครั้งโดยถามคำถาม the 2 patterns ได้แก่ Why do you like summer? และ Why don't you like summer?” และ “ครูสังเกตเห็นนักเรียนชายที่นั่งแถวริมหน้าต่างคนหนึ่งท่าทางไม่สนใจจึงเดินไปหา และเรียกความสนใจโดยการถามคำถามอีกครั้ง” เป็นต้น

### 3) บทบาทในการกำกับและติดตาม (Monitoring)

ถึงแม้บทบาทที่ชัดเจนของครูจะเป็นการควบคุม แต่ครูได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะให้นักเรียนไปถึงจุดหมายที่ต้องการโดยการกำกับนักเรียนด้วยการใช้คำสั่งภาษาอังกฤษให้ปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นวิธีการที่เรียกว่า Total Physical Approach เพื่อดึงความสนใจของนักเรียนให้กลับมาสู่บทเรียน ดังที่ผู้วิจัยได้บันทึกการสังเกตการสอนไว้ว่า “ครูสังเกตเห็นนักเรียนชายที่นั่งแถวริมหน้าต่างคนหนึ่งท่าทางไม่สนใจจึงเดินไปหา และเรียกความสนใจโดยการถามคำถามอีกครั้ง” นอกจากนี้โดยครูใช้คำสั่ง “Clap your hands. Stamp your feet.” รวมทั้งการให้อ่านคำสั่งภาษาไทยในหนังสือเพื่อเรียกความสนใจเป็นระยะๆ

### 4) บทบาทในการช่วยเหลือนักเรียน (Facilitating)

แม้ว่าตลอดเวลาของการเรียนการสอน ครูจะมีบทบาทในการควบคุมและกำกับ แต่ข้อเด่นประการหนึ่งของครูคือการตรวจสอบความเข้าใจในการเรียน (Checking for understanding) และการพยายามช่วยให้นักเรียนตอบคำถามได้ (Facilitating) ครูได้พยายามช่วยเหลือโดยใช้ทั้งกระดานดำ รูปภาพ หนังสือเรียนโดยเฉพาะท่าทาง ดังข้อมูลในบันทึกสังเกตการสอนว่า “ครูใช้กระดานดำและท่าทาง หรือ Gestures เพื่อ guide นักเรียนในการตอบคำถาม”

นอกจากนี้ครูยังเดินในระหว่างแถวของโต๊ะนั่งและได้สังเกตเห็นนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามไม่ได้ ดังบันทึกการสังเกตที่เขียนว่า “มีนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่ได้ตอบ ครูจึงเดินมาหาและช่วยโดยให้ cue” เป็นต้น

#### 4.3.2.3 บทบาทของนักเรียน (Students' role)

ดังที่แสดงในรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อ 4.3.2.1 และ 4.3.2.2 ข้างต้นว่า กิจกรรมการสอนของครูเป็นแบบครูเป็นศูนย์กลางหรือ Teacher-centred ซึ่งครูมีลักษณะ Active ตลอดเวลา จึงไม่น่าแปลกใจบทบาทของนักเรียนที่ปรากฏในบันทึกสังเกตการสอนจะมีลักษณะ เป็น Passive ดังข้อมูลในบันทึกสังเกตการสอน ต่อไปนี้

“ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านคำอธิบายภาษาไทย...ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านคำอธิบาย ภาษาไทยตามเนื้อหาในหนังสือ...นักเรียนฟังจากนั้นสั่งนักเรียน Now you repeat... นักเรียนตอบ คำถามพร้อมกันทั้งห้อง...นักเรียนออกเสียงตาม...ครูให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในหนังสือ” และ “ครูให้นักเรียนทำการบ้าน” เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผู้เรียนมีลักษณะเด่นที่ปรากฏค่อนข้างชัดเจน 2 ประการ คือ

1) ความตั้งใจในการเรียน (Attentive Learning) ดังข้อมูลที่บันทึกไว้ว่า “นักเรียนดูครู ตลอดเวลา ครูยกภาพขนุนแล้วถาม Do you like jackfruit? แล้ววางภาพบนวางซอส์...” และ “นักเรียนที่เป็นจูน อ่านบทสนทนาทันที โดยไม่รออ่านตามครู” เป็นต้น

2) การตอบสนองทันที (Prompt Response) ดังข้อมูลที่บันทึกไว้ว่า “นักเรียนตอบเป็นคำ ๆ ... นักเรียนตบมือ- นักเรียนอ่านคำสั่ง ...นักเรียนตอบ “สอง” บางคนตอบ two..” ถึงแม้ว่าจะมี นักเรียนบางคนที่อาจไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความพยายามครูในการกำกับ และดูแลให้นักเรียนเรียนไปพร้อมกับเพื่อน

#### 4.3.2.4 การใช้หนังสือเรียน สื่อรูปภาพ และแนวการสอน (Use of Instructional Materials)

จากการสังเกตการสอนทั้งสองครั้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าหนังสือ เรียน และสื่อการสอนที่เป็นรูปภาพเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้การใช้วัตกรรมการสอนของครูผู้สอนค่อนข้างมี ประสิทธิภาพ เนื่องจากครูสามารถดึงความสนใจนักเรียนให้อยู่กับการสอนได้เกือบตลอดเวลา แม้ว่าแทบจะไม่ใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) เลยก็ตาม ซึ่งรายละเอียดของความสำเร็จหนังสือและสื่อรูปภาพจะรายงานในข้อ 4.3.4 และ

4.3.5 ซึ่งเป็นผลการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนต่อไป สำหรับการใช้นหนังสือเรียนและสื่อรูปภาพ พบว่าครูมีวัตถุประสงค์ในการใช้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน 2) เพื่อสอน 3) เพื่อฝึก และ 4) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 1) การนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)

จากการสังเกตการสอนพบว่าครูใช้สื่อรูปภาพ หนังสือเรียน และกระดานดำเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ดังปรากฏในข้อมูลที่บันทึกการสังเกตว่า

“ครูใช้กระดานดำในการอธิบายคำศัพท์เกี่ยวกับฤดูและอากาศให้นักเรียนฟัง โดยใช้คำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ สลับกับการตั้งคำถามและแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยโดยครูถือหนังสือ และให้นักเรียนดูภาพและบทเรียนในหนังสือเรียน ดูเหมือนครูกำลังทบทวนคำศัพท์ที่เรียนไปแล้ว” และ “ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนตบมือโดยใช้คำสั่ง Clap your hands ครูบอกให้เปิดหนังสือใช้คำสั่งว่า Open page 103. What day is today? นักเรียนตอบว่าวันจันทร์ Monday ครูเขียนวันที่บนกระดานดำ (ครูถือแนวการสอนในมือขณะสอน)”

จากการสังเกตข้างต้นพบว่านักเรียนตั้งใจและสนใจในการสอนของครู ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะเพิ่งเริ่มต้นบทเรียนและนักเรียนมีหนังสือเรียนเป็นของตนเอง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนตั้งใจฟังครูสอน นอกจากนี้รูปภาพทั้งในหนังสือเรียน และสื่อที่ครูใช้มีสีสันน่าสนใจ

### 2) การสอน (Presentation)

สื่อรูปภาพมีบทบาทสำคัญมากต่อประสิทธิภาพของการใช้นวัตกรรมในครั้งนี้ เนื่องจากสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ โดยเฉพาะเมื่อครูต้องการสอนคำศัพท์และใช้เป็น Cue ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังปรากฏในบันทึกสังเกตการสอนว่า

“ครูสอนคำศัพท์เกี่ยวกับ ผัก ได้แก่แตงกวา ครูถาม What's this? นักเรียนตอบภาษาไทยว่า “แตงกวา” และ “ครูเรียกนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้อ่านบทสนทนา แต่นักเรียนไม่สามารถอ่านได้ ครูสั่งว่า Together, one more. นักเรียนทั้งชั้นอ่านตามครู ครูเรียกนักเรียนอีกสองคนขึ้นขึ้นเพื่อให้อ่านบทสนทนาในหนังสือเรียน”

นอกจากนี้ครูยังสามารถใช้ประโยชน์ของกระดานดำทั้งเขียนประโยครูปแบบ ไวยากรณ์ และใช้ร่วมกับรูปภาพ และหนังสือเรียนได้อย่างคล่องแคล่วอีกด้วย ดังเช่นข้อมูลที่บันทึกต่อไปนี้

“ครูยกภาพขนุนแล้วถาม *Do you like jackfruit?* แล้ววางภาพบนรางชอล์ค...ครูเขียนคำว่า *Fruit* บนกระดานดำแล้วชี้ไปที่รูปภาพบนกระดานดำ” และ “ครูอธิบายการใช้ *Present Simple Tense* โดยการเขียนประโยคที่ต้องการให้นักเรียนฝึกบนกระดานดำและอธิบาย *Why do you like \_\_\_\_\_ ?* และ *Why don't you like \_\_\_\_\_ ?* รวมทั้งการตอบโดยการใช้คำเชื่อม *because* เพื่อให้เหตุผล โดยการเขียนประโยคบนกระดานดำเช่นเดียวกัน จากนั้นครูให้นักเรียนทุกคนอ่านคำอธิบายภาษาไทยตามเนื้อหาในหนังสือ” เป็นต้น

### 3) การฝึก (Practice)

ดังผลวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องบทบาทของครู ข้อ 4.3.2.2 ข้างต้น ที่ปรากฏว่าครูใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นการให้นักเรียนฝึกอ่าน พูด และเขียน จึงต้องใช้หนังสือเรียนเป็นหลัก จากการสังเกตดูหนังสือเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนส่วนมากเขียนคำตอบ และทำแบบฝึกหัดในหนังสือเกือบทุกหน้า แต่สำหรับการเรียนในชั้นเรียนแล้วพบว่านักเรียนมีโอกาสใช้หนังสือเรียนเพื่อฝึกพูดหรือฝึกอ่านด้วยตนเองน้อยมาก เนื่องจากครูจะเป็นผู้ใช้เวลาในการพูดเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่นในบันทึกที่เขียนว่า “ครูบอก *Listen แล้วอ่านบทสนทนาในหน้า 103 พร้อมกับเดินไปมาตามแถวที่นักเรียนนั่ง นักเรียนฟังจากนั้นสั่งนักเรียน Now you repeat. Two rows – Kwan, Two rows- June.*” ซึ่งครูหมายถึงให้นักเรียนอ่านบทอ่านของตัวเองละครที่อยู่ในบทสนทนาของบทเรียน เป็นต้น

### 4) การวัดความเข้าใจ (Checking for Understanding)

ถึงแม้ขั้นตอนในการสอนของครูไม่อาจสามารถแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนว่าการใช้หนังสือของครูผู้สอนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสอน เพื่อฝึก หรือเพื่อวัดความเข้าใจก็ตาม แต่จากการสังเกตการสอนทั้งสองครั้ง พบว่าเมื่อครูสอนหรืออธิบายเนื้อหาแล้ว ครูจะตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนทันทีโดยที่ผู้เรียนยังไม่ได้มีโอกาสฝึกเพียงพอ ดังเช่น ข้อมูลที่ระบุไว้ในบันทึกสังเกตการสอน ต่อไปนี้

“ครูเรียกความสนใจของนักเรียนโดยสั่งให้อ่านคำสั่งภาษาไทยในหนังสือ และ Checked for understanding อีกครั้งโดยถามคำถาม the 2 patterns ได้แก่ Why do you like summer? และ Why don't you like summer? ”

“ ครูถาม Where are Kwan and June? และบอกให้นักเรียนเลือกคำตอบ At the market or at school? How many people are there? นักเรียนตอบ “สอง” บางคนตอบ “two”

“ครูบอกนักเรียน Open page 37 และเขียนรูปแบบประโยคบนกระดานดำจากกิจกรรมที่ 1 และให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในหนังสือ “

#### 4.3.2.5 การใช้ภาษาอังกฤษของครู (Teacher's use of classroom language)

ในประเด็นสุดท้ายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนทั้ง 2 ครั้ง ที่ค่อนข้างจะชัดเจนคือการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนของครู (Classroom language) ซึ่งพบว่า ครูใช้มาก และเป็นอัตโนมัติในการดำเนินการสอน นอกเหนือจากการอ่านเนื้อหาบทเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษในหนังสือเรียน โดยสามารถแบ่งวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษาอังกฤษของครูได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

- 1) เพื่อดำเนินการเรียนการสอน (Conducting a lesson) ซึ่งหมายรวมถึง การทักทาย เช่น “What day is today?” และการใช้คำสั่ง เช่น “Listen,” “ You read by yourself,” “One by one,” “Together, one more.” และ “Now you repeat.” เป็นต้น
- 2) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ (Checking for understanding) เช่น “Understand?” ซึ่งครูจะใช้บ่อยมาก
- 3) เพื่อดึงความสนใจนักเรียนให้กลับมาที่บทเรียน (Drawing attention) เช่น “Clap your hands. Stamp your feet.”
- 4) เพื่อให้กำลังใจผู้เรียน (Giving reinforcement) เช่น “Good. Very good.” “OK. Good.”

เป็นที่สังเกตว่าครูใช้ภาษาอังกฤษมากในการดำเนินการสอน ซึ่งคงใช้เป็นประจำอยู่แล้ว เพราะนักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ในทางตรงกันข้ามนักเรียนกลับมีโอกาสน้อยมากในการพูดทั้งพูดโต้ตอบ และฝึกพูดในบทเรียน อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าผลดีจากการที่ครูใช้

ภาษาอังกฤษในการดำเนินการเรียนการสอนมากนั้น ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟัง จากครูมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ปรากฏว่า นักเรียนได้คะแนนทักษะการฟังสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.7 (S.D. = 2.73) ค่าฐานนิยมที่ 10 คะแนนสูงสุดที่ 12 จากคะแนนเต็ม 12 ในขณะที่ทักษะการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.36 (S.D. = 2.67) มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5 คะแนนสูงสุดที่ 16 จากคะแนนเต็ม 24 และทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 (S.D. = 3.29) มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 0 คะแนนสูงสุดที่ 17 จากคะแนนเต็ม 22 ในจำนวนผู้เข้าสอบทั้งสิ้น 50 คน

อาจสรุปได้ว่าการสังเกตการสอนในครั้งแรกครูไม่ให้ความสนใจในแนวการสอนหรือ คู่มือเลย ดูเหมือนว่าครูดำเนินการสอนและใช้หนังสือเรียนบนพื้นฐานของประสบการณ์ และ ความชำนาญการสอนของครูที่คุ้นเคยกับเนื้อหาและผู้เรียนเป็นอย่างดี ในขณะที่การสังเกต การสอนครั้งที่ 2 พบว่าครูถือแนวการสอนไว้ไม่มีตลอดเวลา ซึ่งปรากฏผลว่าการดำเนินการเรียน การสอนค่อนข้างราบรื่น ยกเว้นการจัดกิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่มที่ครูไม่สามารถจัดให้เป็นรูปธรรม ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการดำเนินการเรียนการสอนของครูนั้นจะมุ่งไปที่การสอน (Presentation) และการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน (Production) แต่จะข้ามขั้นฝึก (Practice) ซึ่งเป็น เป้าหมายของการใช้นวัตกรรมวิธีการสอนแบบการเรียนภาษาแบบร่วมมือ แต่การสอนของครูจะ สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งครูมีลักษณะ Active ในขณะที่ผู้เรียนมีลักษณะ Passive ในทางตรงกันข้ามวิธีการสอนแบบการเรียนภาษาแบบร่วมมือซึ่งใช้กิจกรรมคู่และ กิจกรรมกลุ่มเป็นเครื่องในการฝึกนั้น ผู้เรียนจะมีลักษณะ Active มากกว่า Passive

ในข้อ 4.3.3 ต่อไปนี้จะเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อ ประเมินทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการ สอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ

#### 4.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียน

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอน ภาษาอังกฤษ (Instructional kit) ระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบ ร่วมมือ (Cooperative language learning) ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเป็นชนิดปลายปิด สร้างโดยใช้หลักการของ LIKET-SCALE

โดยกำหนดเพียง 4 Scales ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 50 คน แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปรวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมายถูกในข้อที่ต้องการ และส่วนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียน หนังสือเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และครูผู้สอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวัดทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 4.3.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ทำแบบสอบถามจำนวน 50 คน แบ่งออกเป็นหญิงจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และเป็นชายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48 ทั้งนี้มีนักเรียนที่เคยเรียนภาษาอังกฤษก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และไม่เคยเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 โดยมีนักเรียนเคยเรียนภาษาอังกฤษมานาน 1-2 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22 เคยเรียน 3-4 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และเคยเรียนภาษาอังกฤษมานานกว่า 4 ปีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษภายนอกห้องเรียนนั้น พบว่านักเรียนใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนทุกวันจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ใช้บางครั้งจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 68 และไม่ได้ใช้เลยจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ในหัวข้อต่อไปจะเป็นการรายงานผลการประเมินทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional kit) ระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning)

#### 4.3.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียน

แบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional kit) ระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาบทเรียน 2) ด้านหนังสือเรียน ซึ่งหมายถึงภาพและขนาดตัวอักษรในหนังสือเรียน 3) ด้านกิจกรรม

การเรียนการสอน และ 4) ด้านผู้สอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดกับการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือในภาพรวม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดกับด้านผู้สอน รองลงมาได้แก่ด้านหนังสือเรียน (ภาพพร้อมทั้งขนาดตัวอักษรในหนังสือเรียน) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเรียงตามลำดับ ขณะที่นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากกับด้านเนื้อหาของบทเรียน โดยการตีความจะขึ้นอยู่กับระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1-1.75	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1.76-2.50	ไม่เห็นด้วยมาก
2.51-3.25	เห็นด้วยมาก
3.26-4.00	เห็นด้วยมากที่สุด

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษแบบร่วมมือ สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ทรรศนะของนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษแบบร่วมมือ

ทรรศนะ	คะแนนเฉลี่ย	SD	ความหมาย
<b>เนื้อหาบทเรียน</b>			
1.1 เนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน	3.38	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด
1.2 นักเรียนสามารถอ่านและเรียนรู้คำศัพท์ในบทเรียนและแบบฝึกหัดได้หลังจากฟังครูสอน	3.08	0.57	เห็นด้วยมาก
1.3 นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดไวยากรณ์ได้หลังจากฟังครูอธิบาย	3.04	0.45	เห็นด้วยมาก
1.4 นักเรียนสามารถอ่านบทสนทนาได้ด้วยตนเองหลังจากฟังครูสอน	2.66	0.72	เห็นด้วยมาก
1.5 นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดเขียนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้ครูอธิบาย	2.54	0.71	เห็นด้วยมาก
1.6 นักเรียนสามารถร้องเพลงและเล่นเกมในหนังสือได้หลังจากครูสอน	3.06	0.65	เห็นด้วยมาก
1.7 เนื้อหาในหนังสือไม่ยากเกินสามารถ	3.26	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด
1.8 หนังสือเรียนมีเนื้อหาน่าสนใจ	3.6	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
1.9 ภาพประกอบในหนังสือเรียนช่วยทำให้เข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น	3.5	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
1.10 คำสั่งภาษาไทยช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและสามารถทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องถามครู	3.16	0.58	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ย	3.13	0.34	เห็นด้วยมาก
<b>ภาพและขนาดตัวอักษรในหนังสือเรียน</b>			
2.1 ภาพในหนังสือเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	3.5	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
2.2 ภาพที่ใช้ประกอบช่วยทำให้นักเรียนสนใจในการเรียน	3.4	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด

พรรณชนะ	คะแนนเฉลี่ย	SD	ความหมาย
2.3 ภาพประกอบบทเรียนมีสีสันทนน่าสนใจ	3.68	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
2.4 ขนาดตัวอักษรในหนังสือชัดเจนและอ่านง่าย	3.48	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด
2.5 สีตัวอักษรช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจและสนใจ	3.5	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
2.6 พื้นหลังสีต่างๆช่วยทำให้นักเรียนมีความชัดเจนดีขึ้น	3.44	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ย	3.5	0.1	เห็นด้วยมากที่สุด
<b>กิจกรรมการเรียนการสอน</b>			
3.1 ครูให้กิจกรรมน่าสนใจเริ่มต้นบทเรียน	3.46	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
3.2 ครูสอนคำศัพท์และไวยากรณ์ก่อนที่นักเรียนจะฝึกใช้ภาษา	3.38	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
3.3 นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาเป็นคู่และกลุ่มในทุกบทเรียน	3.36	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด
3.4 ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่แตกต่างกัน	3.1	0.54	เห็นด้วยมาก
3.5 นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำงานที่ครูกำหนด	3.26	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
3.6 ครูประเมินผลการทำกิจกรรมในตอนท้ายบทเรียน	3.34	0.63	เห็นด้วยมากที่สุด
3.7 นักเรียนมีโอกาสใช้คำศัพท์ หรือประโยคภาษาอังกฤษที่เรียนเมื่ออยู่นอกห้องเรียน	3.14	0.70	เห็นด้วยมาก
3.8 นักเรียนมีโอกาสตอบคำถามครูในห้องเรียน	3.14	0.76	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ย	3.27	0.13	เห็นด้วยมากที่สุด
<b>ผู้สอน</b>			
4.1 ครูใช้รูปภาพในการอธิบายความหมายของคำศัพท์	3.66	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด

พรรณชนะ	คะแนนเฉลี่ย	SD	ความหมาย
4.2 ครูใช้สื่อการสอนรูปแบบต่างๆในการอธิบาย ไวยากรณ์	3.48	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด
4.3 ครูออกเสียงภาษาอังกฤษชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.56	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
4.4 ครูให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาใน การทำงานกลุ่ม	3.52	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
4.5 ครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนใช้ ภาษาอังกฤษในการทำกิจกรรม	3.62	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
4.6 ครูช่วยให้การเรียนภาษาอังกฤษน่าสนใจและ สนุก	3.72	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ย	3.6	0.09	เห็นด้วยมากที่สุด
<b>เฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน</b>	<b>3.34</b>	<b>0.28</b>	<b>เห็นด้วยมาก ที่สุด</b>

จากตารางที่ 4.5 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในด้านเนื้อหาบทเรียนนั้น พบว่านักเรียนเห็นว่าหนังสือเรียนมีเนื้อหาที่น่าสนใจมากที่สุด ตามด้วยภาพประกอบในหนังสือเรียนช่วยทำให้เข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น และเนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ขณะที่ ประเด็นเรื่องนักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดเขียนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้ครูอธิบายมาเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.16

เช่นเดียวกับด้านภาพและขนาดตัวอักษรในหนังสือเรียน พบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดในทุกด้าน โดยนักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดว่าภาพประกอบบทเรียนมีสีสันน่าสนใจ ตามด้วยภาพในหนังสือเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน และสีตัวอักษรช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจและสนใจ ขณะที่เรื่องภาพที่ใช้ประกอบช่วยทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมาเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.5

ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องที่ครูให้ทำกิจกรรมน่าสนใจเริ่มต้นบทเรียน ตามด้วยการที่ครูสอนคำศัพท์และไวยากรณ์ก่อนที่นักเรียนจะฝึก

ใช้ภาษา และครูประเมินผลการทำกิจกรรมในตอนท้ายบทเรียน ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นเรื่องครู กำหนดให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่แตกต่างกันมาเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.27

ในด้านสุดท้ายคือด้านผู้สอนนั้น พบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดในทุกด้านเช่นเดียวกับ ความคิดเห็นในด้านภาพและขนาดตัวอักษรในหนังสือเรียน นักเรียนเห็นว่าครูช่วยให้การเรียน ภาษาอังกฤษน่าสนใจและสนุก ตามด้วยครูใช้รูปภาพในการอธิบายความหมายของคำศัพท์ และ ครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนใช้ภาษาอังกฤษในการทำกิจกรรม ขณะที่เรื่องครูใช้สื่อการ สอนรูปแบบต่างๆในการอธิบายไวยากรณ์มาเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.43

ในส่วนต่อไป จะเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อ ศึกษาทัศนคติต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ ภาษาแบบร่วมมือ

#### 4.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเรียน

การสัมภาษณ์นักเรียนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนต่อการใช้ต่อการใช้นวัตกรรมสื่อชุดการสอน (Instructional Kit) และ วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative Language Learning) ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน ทำการเลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เป็นชายจำนวน 5 คน ได้แก่ เขตต์ เกะ มิว บอย และ เป้ และเป็นนักเรียนหญิงจำนวน 4 คน ได้แก่ แอม เบนท์ น้ำ และ นิน่า โดยเป็นชื่อสมมติทั้งหมด ซึ่งนักเรียนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 9 คน เคยเรียน ภาษาอังกฤษมาก่อนเป็นระยะเวลา 3 – 4 ปี ดำเนินการสัมภาษณ์ในสัปดาห์ที่ 17 หลังจากสิ้นสุด การเรียนการสอนประจำภาคเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รหัสระบายสี (Coloured-Coding) และทฤษฎี Grounded Theory (Strauss และ Corbin, 1998) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบประเด็น ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้นวัตกรรมสื่อชุดการสอนและวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษา แบบร่วมมือที่สำคัญมี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ทักษะคิดและแรงจูงใจ และ 2) วิธีการเรียนของนักเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 4.3.4.1 เจตคติและแรงจูงใจ (Attitude and Motivation)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเจตคติและแรงจูงใจของนักเรียนมีบทบาทต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยพบว่ามีปัจจัยหลักที่สนับสนุนให้นักเรียนมีเจตคติและแรงจูงใจที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ 2 ประการ คือ 1) หนังสือเรียน Let's Plearn 2) ครูและวิธีการสอนของครู และ 3) แรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

##### 1) หนังสือเรียน Let's Plearn

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่านักเรียนให้ความสำคัญต่อ นวัตกรรม“หนังสือเรียน Let's Plearn” เป็นลำดับที่หนึ่ง เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ด้านตัวครูผู้สอน หรือแม้แต่ปัจจัยที่มาจากตัวผู้เรียนเอง โดยพบว่านวัตกรรมหนังสือเรียน Let's Plearn ในโครงการวิจัยนี้ มีลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนชอบมี 4 ประการ คือ 1) เนื้อหาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน 2) ระดับความยากง่ายที่ไม่ยากเกินไปสำหรับนักเรียน 3) ภาพประกอบและสีสันของภาพ และ 4) รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและแบบฝึกหัดในบทเรียน

ในเรื่องเนื้อหานั้น เด็กหญิงน้ำ กล่าวว่่า “ชอบหนังสือ เรื่องทำให้เข้าใจง่าย” ส่วน เด็กชาย บอยเสริมว่า “สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เรื่องสัตว์ ...” และ “ การเดินทาง เพราะทำให้รู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ” ส่วนเด็กชายเขตต์เล่าว่า “นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เรื่องเกี่ยวกับอาหาร ... Pizza” ในขณะที่เด็กหญิงแอมบอกว่า “ชอบเรื่องกีฬาในหนังสือมากที่สุด” เช่นเดียวกับที่เด็กชายเป็กกล่าวว่า “ชอบเรื่องผัก ผลไม้ มีศัพท์น่ารู้เยอะแยะ” เช่นเดียวกับเด็กหญิงน้ำที่ชอบเรื่องผักและผลไม้

สำหรับในเรื่องระดับความยากง่ายนั้น เด็กหญิงน้ำบอกว่า “ชอบหนังสือ เนื้อหาทำให้เข้าใจง่าย ครูสอนสนุก ไม่ยากเกินไป” ส่วนเด็กชายเป็กกล่าวว่า “ชอบหนังสือเรียนเล่มนี้ เพราะคำศัพท์เยอะ ไม่ยากเกินความสามารถ หนังสือสนุก มีคำศัพท์เยอะ มีการให้เติมคำ แต่งประโยค” เช่นเดียวกับเด็กชายแกะที่กล่าวเสริมว่า “คำถามในหนังสือไม่ยาก”

ข้อคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 3 คนนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้เรียนพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.26) ในข้อ “เนื้อหาในหนังสือไม่ยากเกินไป”

ความสามารถ” แม้ว่าผลจากการสัมภาษณ์ครู จะระบุว่าเนื้อหาในหนังสือเรียน Let's Plearn ค่อนข้างยาก ซึ่งอาจเป็นจริงเพราะนักเรียนทั้งชั้นมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน

ในเรื่องภาพประกอบและสีสันของภาพนั้นถือว่าเป็นจุดเด่นของหนังสือเรียน Let's Plearn สังเกตได้จากคำสัมภาษณ์ของนักเรียนทุกคนที่กล่าวว่า ชอบหนังสือตรงที่มีภาพประกอบและมีสีสันโดยนักเรียนให้เหตุผลที่น่าสนใจว่า “หนังสือเรียนเล่มนี้มีภาพประกอบตรงกับเนื้อหา” นอกจากนี้ภาพที่มีสีสันยังมีส่วนสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น เด็กชายมิวบอกว่า “เข้าใจง่ายเพราะมีภาพประกอบ” เช่นเดียวกับที่เด็กหญิงเบนซ์อธิบายว่า “ชอบหนังสือ มีสีสันสวยงาม มีภาพประกอบ เข้าใจง่าย คำศัพท์ไม่ยากมาก” เช่นเดียวกันกับเด็กหญิงแอมที่ชอบเขียนคำศัพท์ เธอกล่าวว่า “เติมได้ เพราะมีภาพประกอบ ทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น”

ส่วนข้อสุดท้ายที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษจากการใช้นวัตกรรมครั้งนี้ ได้แก่รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและแบบฝึกหัดในบทเรียน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอด้วยบทสนทนา ซึ่งมีจุดประสงค์ในการสอนและฝึกทักษะฟังและพูด หัวข้อต่อไปเป็นทักษะการอ่าน และทักษะสุดท้ายคือการเขียน ทั้งในระดับตัวอักษร ระดับคำและกลุ่มคำ รวมทั้งระดับประโยค โดยในส่วนของเนื้อหาทักษะของแต่ละทักษะจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นกิจกรรมที่นำเสนอเนื้อหา คำศัพท์และไวยากรณ์ และแบบฝึกหัดซึ่งอยู่ในรูปแบบที่หลากหลายและในบางบทมีเกมและเพลงประกอบตามความเหมาะสมของเนื้อหาบทเรียน (โปรดดูภาคผนวก)

นักเรียนผู้ให้สัมภาษณ์มีความชอบรูปแบบของการนำเสนอแตกต่างกัน เช่น เด็กชายเป้และเด็กชายมิวชอบบทสนทนา ส่วนเป้บอกว่า “ชอบบทสนทนา เพราะได้นำไปใช้ ได้รู้เกี่ยวกับประเทศต่างๆ เช่น ประเทศอังกฤษ” ในขณะที่มิวเล่าว่า “ชอบบทสนทนา เพราะจะได้ไปพูดกับชาวต่างชาติได้ เช่น เวลาชาวต่างชาติมาถามเส้นทาง” ส่วนเด็กชายบอยและเด็กชายเชตต์ชอบทั้งทักษะอ่านและเขียน โดยบอยบอกว่า “ชอบการอ่าน เพราะได้รู้เกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ...ชอบแต่งประโยค ได้แต่งประโยคที่ชอบอะไร และชอบการเติมคำ” เชตต์ระบุว่า “ชอบบทอ่าน ชอบเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ...ชอบการเขียน เพราะได้รู้คำศัพท์” ในขณะที่เด็กหญิงแอม เด็กหญิงเบนซ์ และเด็กหญิงน้ำ ทั้ง 3 คนชอบทักษะการเขียน โดยแอมบอกว่า “ชอบการเขียน เพราะได้เติมคำเป็นประโยค” เบนซ์เล่าว่า “ชอบการเขียน เพราะได้คัดลายมือ และได้รู้คำศัพท์” แต่น้ำกล่าวว่า “ชอบการเขียน ได้คัดลายมือ” มีเพียงเด็กหญิงน้ำที่ชอบการออกเสียงคำศัพท์ เธอให้เหตุผลว่า “หนังสือทำให้รู้คำศัพท์ และต้องออกเสียงให้ถูกต้อง”

จากปัจจัยทั้ง 4 ด้านข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายของการนำเสนอบทเรียนในหนังสือเรียนทั้งทักษะทั้ง 4 ที่บูรณาการในบทเรียนเดียวกัน เนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน ระดับความยากที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ภาพประกอบที่มีสีสันที่น่าสนใจ รวมทั้งรูปแบบการนำเสนอบทเรียน เป็นสิ่งสำคัญในการตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน (Ellis, 1997, หน้า 76-78) มีผลทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและแรงจูงใจ ซึ่งอาจนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยสามารถยืนยันได้จากคำพูดของนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับหนังสือเรียนว่า “หนังสือเรียนเล่มเก่าไม่มีสี... หนังสือเรียนเล่มเก่าคำศัพท์ซ้ำ ๆ กัน...หนังสือเล่มเก่ากระดาษไม่ดี ขาดง่าย”

## 2) ครูและวิธีการสอนของครู

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นเรื่องเจตคติและแรงจูงใจ ว่า**ครูและวิธีการสอนของครู**มีบทบาทสำคัญไม่น้อยกว่ากันในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจาก**ครู**ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอเนื้อหาหรือ Presenter รวมทั้งเป็นผู้ทำให้หนังสือเรียนมีชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ทำให้เนื้อหาในแต่ละบทมีความหมายต่อผู้เรียน สิ่งเหล่านี้สามารถยืนยันได้จากคำสัมภาษณ์ของเด็กชายแกะที่บอกว่า “ชอบบทสนทนา เพราะครูสอนโดยให้ใส่ท่าทางประกอบ ใส่อารมณ์ในการอ่านบทสนทนา” ส่วนเด็กหญิงแอมก็กล่าวว่า “ครูสอนสนุก เข้าใจง่าย”

ส่วนในเรื่อง**วิธีการสอนของครู**นั้นพบว่าครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวอย่างหรือ Model ทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยเฉพาะการสอนคำศัพท์ เด็กชายแกะกล่าวว่า “ครูอ่านให้ฟังก่อนแล้วอ่านตาม” โดยมีเด็กชายบอยเสริมว่า “แล้วครูให้จับคู่กับเพื่อนแล้วอ่าน” หรือชอบเวลาครูให้ทำกิจกรรมกลุ่มโดยนักเรียนเล่าให้ฟังว่า “ก็หันโต๊ะมาชนกัน”

## 3) แรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษ

นอกเหนือจากแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนแล้ว นักเรียนยังแสดงความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน (Ellis, 1997, หน้า 75) อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น

เด็กชายเป็บบอกว่า “ต้องการใช้กับชาวต่างชาติเวลามีคนมาถาม”

ในขณะที่เด็กหญิงแอมกล่าวว่า “อยากพูดกับชาวต่างชาติ ได้ทักทาย”

เช่นเดียวกับเด็กหญิงน้ำที่แสดงความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษว่า “อยากตอบคำถามชาวต่างชาติได้”

ซึ่งสอดคล้องกับเด็กชายมิวที่ให้เหตุผลว่า “ใช้เมื่อมีคนต่างชาติมาถามเส้นทาง ก็อยากจะตอบเป็นภาษาอังกฤษ”

ส่วนเด็กชายบอยนั้นได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนกับครูชาวต่างชาติ บอยเล่าว่า “ได้ใช้เวลาพูดกับ Teacher (อาจารย์ชาวต่างชาติ) เวลา Teacher มาถามหาชอล์ก ตอนแรกผมก็ไม่รู้ว่า Teacher พูดว่าอะไร ก็บอกว่าชอล์กมีอยู่แล้ว”

อาจกล่าวได้ว่ากรณีที่นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษานอกห้องเรียนอาจมีสาเหตุมาจากโรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ที่มีนักท่องเที่ยวมาก นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพค้าขายซึ่งนักเรียนส่วนมากอาจต้องช่วยผู้ปกครองในการประกอบอาชีพ

สำหรับประสบการณ์การใช้ภาษา จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนมากต้องใช้ทักษะการพูด เช่นเดียวกับการฟัง ดังนั้นหากครูผู้สอนได้ใช้กิจกรรมฝึกพูดในการเรียนการสอนมากขึ้น ย่อมเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับความความคิดเห็นของคุณครูสาวที่กล่าวไว้ใน ข้อ 4.3.5.3 ว่า “เราต้องใช้ความถี่ในการปฏิบัติ” หรืออีกนัยหนึ่งต้องใช้กิจกรรมพูดให้มากขึ้นนั่นเอง

#### 4.3.4.2 วิธีการเรียนของนักเรียน

ในประเด็นสุดท้ายเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์นักเรียน ที่แสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียน Let's Plearn และกิจกรรมที่นำเสนอในบทเรียน สามารถตอบสนองความแตกต่างของนักเรียนในด้านวิธีการเรียนได้ โดยพบว่านักเรียนชอบวิธีการเรียนทั้งด้วยตนเอง และทำกิจกรรมกับเพื่อนทั้งกิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม ดังคำให้สัมภาษณ์ของเด็กชายแอมเมื่อพบปัญหาอ่านคำศัพท์ไม่ได้ ก็บอกว่า “ค้นหาในดิกชันนารี” ในขณะที่นักเรียนส่วนมากชอบทำกิจกรรมกลุ่มโดยเฉพาะเมื่อทำกิจกรรมอ่านด้วยเหตุผลที่ว่า “อ่านเป็นกลุ่มเพราะจะได้อ่านพร้อมเพรียงกัน

ถ้าตรงไหนอ่านไม่ได้ก็ให้เพื่อนช่วย” ในทางตรงกันข้ามเด็กหญิงแอมบอกว่า “ชอบกิจกรรมคู่ เพราะได้จับคู่กับเพื่อน”

เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติของนักเรียนปรากฏว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Means = 3.6) เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ก็ตาม นักเรียนผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของการพูดของครูว่า ไม่ควรเกิน 30 นาที จากเวลาเรียน 1 ชั่วโมง โดยเด็กชายบอยบอกว่า “อยากให้ครูพูดไม่เกินครึ่งชั่วโมง ในห้องเรียนมีครูอยู่หน้าห้องใช้อุปกรณ์เป็นสื่อในการเรียน” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กชายมิวที่ให้ความเห็นว่า “ให้ครูพูด 25 นาทีแล้วที่เหลือให้นักเรียนพูด” ในทางตรงกันข้ามครูกลับมีความเห็นว่านักเรียนควรมีบทบาทในห้องเรียนเพียง 20 นาที (ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ครู ข้อ 4.3.5.3) ซึ่งเป็นการยืนยันเหตุผลในการที่ครูใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการมีบทบาทในการเป็น Active learner ซึ่งนั่นหมายความว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมกิจกรรมให้นักเรียนทำ ดังนั้นหากครูสามารถนำกิจกรรมคู่และกลุ่มที่นำเสนอไว้ในบทเรียนของหนังสือ Let's Plearn มาปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ย่อมอาจทำให้นักเรียนมีโอกาสมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาโดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการพูดและอ่านออกเสียงมากกว่านี้

ในส่วนสุดท้ายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้จะเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ครูผู้ใช้นวัตกรรมและวิธีการสอนภาษาแบบร่วมมือ

#### 4.3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู

การสัมภาษณ์ครูผู้ใช้นวัตกรรมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของครูต่อการใช้นวัตกรรมชุดสื่อการสอน (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) ครูผู้อาสาใช้นวัตกรรมในการวิจัยครั้งนี้คือคุณครูสาว (นามสมมติ) เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เอกวิชาภาษาอังกฤษ และมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษามาเป็นระยะเวลา 27 ปี ดำเนินการสัมภาษณ์ในสัปดาห์ที่ 17 หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนประจำภาคเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รหัสระบายสี (Coloured-coding) และทฤษฎี Grounded Theory (Strauss และ

Corbin, 1998) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบประเด็นความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้นวัตกรรมสื่อชุดการสอนและวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ด้านหนังสือเรียน (Let's Plearn) สื่อรูปภาพและบัตรคำ 2) ด้านวิธีการเรียนการสอน 3) ด้านเกี่ยวกับตัวครูผู้ใช้นวัตกรรม 4) ด้านเกี่ยวกับผู้เรียน และ 5) ด้านแรงจูงใจในการพัฒนาวิชาชีพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 4.3.5.1 ด้านหนังสือเรียน (Let's Plearn) สื่อรูปภาพและบัตรคำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้สอนชอบนวัตกรรมชุดการสอนโดยมีความเห็นว่าหนังสือเรียน Let's Plearn และสื่อรูปภาพมีบทบาทสำคัญ โดยมีประเด็นที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เนื้อหาและกิจกรรมในหนังสือ Let's Plearn 2) คำสั่งและตัวอย่าง และ 3) สื่อรูปภาพและบัตรคำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

##### 1) เนื้อหาและกิจกรรมในหนังสือเรียน Let's Plearn

ครูมีความเห็นว่าหนังสือเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน โดยเล่าว่า “เพราะในหนังสือจะบอกกิจกรรม หรือ ถ้าเฉพาะหนังสือไม่มีสื่อ สื่อบัตรภาพบัตรคำในปัจจุบันมีความจำเป็นอยู่” นอกจากนี้ยังกล่าววว่า “ชอบและคิดว่าจะยึดหนังสือเล่มนี้เป็นแนว” ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของผู้เรียนโดยนักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.6) ว่า “หนังสือเรียนมีเนื้อหาน่าสนใจ”

อย่างไรก็ตามครูมีความเห็นว่าข้อจำกัดของหนังสือเรียนคือเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก บทอ่านและบทสนทนาค่อนข้างยาวเกินไปสำหรับนักเรียน โดยกล่าวว่า “ค่อนข้างยากไปนิดหนึ่ง แต่ชอบ Dialogue เป็น A เป็น B Reading ก็มี (ดี) ส่วน Conversation ยาวเกินไป” ในทางตรงกันข้าม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้เรียนพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.26) ในข้อ “เนื้อหาในหนังสือไม่ยากเกินความสามารถ”

นอกจากนี้ ครูสหายังมีความเห็นว่าข้อดีมากประการหนึ่งของหนังสือเรียน คือเนื้อหาในบทเรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน โดยกล่าวว่า “เด็กเรียนในสิ่งที่เป็นสิ่งใกล้ตัว เด็กคุ้นเคยเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เช่น ถ้าเราบอกว่า Motorcycle, By side car เด็กก็บอกว่า อ้อ รู้แล้ว Side car (รถพ่วงข้าง) แม่เราขับอยู่” เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียนที่เห็น

ด้วยมากที่สุดในประเทศนี้ “เนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน” (ค่าเฉลี่ย = 3.38)

## 2) คำสั่งและตัวอย่าง

อาจกล่าวได้ว่าส่วนประกอบในหนังสือที่มีบทบาทสำคัญมากในการใช้นวัตกรรมครั้งนี้ ได้แก่ “คำสั่งและตัวอย่าง” ที่มีในบทเรียนทุกบท โดยสามารถลดภาระและช่วยครูในการอธิบาย กิจกรรมเมื่อครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำ โดยเฉพาะคำสั่งนั้นมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังที่ครูสาวกล่าวว่า

“เด็กอ่านคำสั่งแล้วก็ทำได้ บางครั้งครูติตติการกิจ บอกนักเรียนว่านักเรียนทำ Activity ได้มั๊ย คุย - อ่านจากหนังสือ (แล้วทำได้)... (ตัวอย่าง) มีความสำคัญ เพราะเด็กดูตัวอย่าง แล้วเด็กก็เรียนรู้เอง ดี เพราะเช่น บางครั้งครูติตติประชุม ผอ.เรียกประชุมด่วน แล้วสั่งเด็กดู Activity แล้วเด็กทำได้...ดี เพราะลดภาระของครูผู้สอนด้วย **บางที่เราพูดอยู่คนเดียว**”  
อย่างไรก็ตามนักเรียนยังต้องการให้ครูสอนและอธิบาย โดยปรากฏในผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 1.5 ว่านักเรียนประเมินต่ำสุดในข้อ “นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้ครูอธิบาย” (ค่าเฉลี่ย = 2.54)

จะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นว่า ครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างจะมีภาระกิจมากตามคำสั่งของโรงเรียนมีเหตุจำเป็นให้ต้องดสอน แต่หนังสือเรียนที่มีคำสั่งภาษาไทยด้วยนั้นจะช่วยลดความคับข้องใจในการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนได้ นอกจากนี้ในกรณีที่ครูใช้การสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ด้วยการ “อธิบาย” ตัวอย่างในบทเรียน จะช่วยแบ่งเบาภาระของครูในการที่ต้องพูดตลอดเวลา เมื่อจำเป็นต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการทำแบบฝึกหัดได้เป็นอย่างดี ซึ่งยืนยันได้จากข้อมูลการสังเกตการสอนที่ครูสั่งให้นักเรียนอ่านคำสั่งภาษาไทยพร้อมๆ กันก่อนทำแบบฝึกหัด

## 3) สื่อรูปภาพและบัตรคำ

นวัตกรรมชุดการสอนในโครงการวิจัยครั้งนี้ นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนแล้ว สื่อรูปภาพและบัตรคำถือว่ามีค่าสำคัญในการช่วยให้การดำเนินการเรียนการสอนเร็วขึ้น น่าสนใจมากขึ้น

และมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนโดยใช้หนังสือเล่มเดียว ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอน โดยครูสาวให้ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้บัตรคำว่า

“สื่อบัตรคำมีความสำคัญ ถ้ามวล้าสมั้ม้ย ไม่ล้าสมั้มยเลยล้าหรับเด็ก เพราะบางทีครุมีบทบาทรอบนอกมากขึ้น มีงานเยอะทำให้สื่อเข้ามามีบทบาท หันมาใช้บัตรภาพบัตรคำเด็กก็มี Feedback ในการสนใจภาษาอังกฤษมากขึ้น”

โดยเฉพาะเมื่อครูต้องการสอนให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ บัตรคำจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น ดังที่ครูสาวเล่าให้ฟังว่า “เด็กก็ชอบทำกิจกรรมพอใช้บัตรคำเด็กก็อ่านได้ทันทีเลย ที่อาจารย์ (ผู้วิจัย) แนะนำให้ติดคำศัพท์ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง...เพราะฉะนั้นตอนนี้ เราจึงอยากผลักดัน ด้านอ่านคำศัพท์ ใช้คะ เด็กชอบอ่านคำศัพท์” เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้เรียนเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ในข้อ “ครูใช้รูปภาพในการอธิบายความหมายของคำศัพท์”

โดยสรุปแล้วครูสาวมีความเห็นว่าหนังสือเรียนที่ดีควรมีเนื้อหาและกิจกรรมที่ประกอบด้วยทั้ง 4 ทักษะ รวมทั้งมีภาพประกอบ โดยให้ข้อคิดว่า “(หนังสือเรียนที่ดี) ควรมีทักษะความรู้ครบทั้ง 4 ด้าน และหนังสือมีส่วนประกอบอื่นๆ ชัดเจน เช่น ภาพ” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้เรียนประเมินด้านหนังสือเรียนสูงเป็นลำดับที่ 2 จากประเด็น “ผู้สอน” โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อย่อย = 3.5

#### 4.3.5.2 ด้านวิธีการเรียนการสอน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่าในด้านวิธีการเรียนการสอนซึ่งกำหนดเป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือกันนั้น ครูผู้สอนมีความเห็นว่าการใช้กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม จะช่วยในการเรียนโดยกล่าวว่า “ช่วยแน่นอน แต่ต้องใช้ความถี่ในการปฏิบัติ...ใช้ได้ผล แต่ถ้าไม่ได้ผลก็เพราะครูไม่ได้สอน ถ้าสอนเด็กก็จะได้ผลดี...ใครใช้ก็ได้ผลดีนะ แต่ ขึ้นอยู่ว่ามีความถี่มากมัย มีการ Drill สานต่อหรือไม่” ในทางตรงกันข้ามผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.36) ในข้อ “นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาเป็นคู่และเป็นกลุ่มในทุกบทเรียน”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนยอมรับถึงประสิทธิภาพของการใช้กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม อย่างไรก็ตามในเชิงปฏิบัติแล้วพบว่าข้อมูลจากการสังเกตการสอนทั้งในสัปดาห์ที่ 6 และ สัปดาห์ที่ 11 ครูยังขาดทักษะในการใช้กิจกรรมวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีเวลาศึกษาแนวการสอน (สังเกตเห็นได้ว่าครูจะหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวการสอน) หรือเตรียมการสอนล่วงหน้า จึงยังคงใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางซึ่งสะดวกมากกว่าเนื่องจากครูมีความชำนาญในด้านเนื้อหาอยู่แล้ว ถึงแม้ครูจะพยายามใช้วิธีการนำเสนอทเรียน (Presentation) โดยใช้บทบาทสมมติก็ตาม แต่ยังไม่อาจนำไปสู่ขั้นให้นักเรียนฝึก (Practice) ได้อย่างจริงจังและมากพอ ดังที่ครูสาวเล่าให้ฟังว่า “เมื่อได้รับสื่อและแก่นความคิดเกี่ยวกับการเรียน คุณครูเล่น Role-play ให้คุณครูจะทำบทบาทสมมติ เป็น A, เป็น B ทำหน้าชั้นให้เด็กดูตลอด โดยใช้กิจกรรมคู่ ให้เด็กนักเรียนหันมาพูดคุยกันเอง แทนที่จะเป็นครูปฏิบัติ” นอกจากนี้ครูสาวยังให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนแบบคู่และกลุ่มว่า “ใช้ได้ผล แต่ถ้าไม่ได้ผลก็เพราะครูไม่ได้สอน ถ้าสอนเด็กก็จะได้ผลดี”

#### 4.3.5.3 ด้านเกี่ยวกับตัวครู

ดังที่จะเห็นจากคำสัมภาษณ์ในเรื่องการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนของครูข้างต้นว่า ครูผู้สอนมีความสำคัญในการทำให้วิธีการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ โดยครูสาวได้สะท้อนความคิดเกี่ยวกับตัวครูว่า “เราต้องใช้ความถี่ ในการปฏิบัติ...แต่สาวแต่ยังไม่ได้เพิ่มความถี่เพราะเพิ่งเริ่มต้น และจะทำต่อไป”

นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าครูควรใช้เวลาสอน 40 นาที ส่วนอีก 20 นาทีเป็นของนักเรียน และเมื่อถามถึงบทบาทความสำคัญของครูในการเรียนการสอน ครูสาวยืนยันว่าครูมีบทบาทสำคัญที่สุด โดยกล่าวว่า

“เด็กจะได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับเรา เด็กเป็นส่วนหนึ่งมีความสำคัญขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูด้วย ว่าครูจะลืงคังง แต่ถึงครูจะเก่ง ก็ต้องเตรียมการสอนด้วย” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อให้จัดลำดับความสำคัญครูสาวยืนยันโดยบอกว่า “ครู ตามด้วย หนังสือเรียน สื่อการสอน และนักเรียน เพราะเด็กดูครูเป็นตัวอย่าง ครูต้องกล้าพูดภาษาอังกฤษให้เด็กดู เคยมีเด็กมาถาม เรา ก็บอกว่าเราต้องกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ ครูต้องรักที่จะสอนภาษาอังกฤษ มีความมั่นใจที่จะสอน หนังสือเรียน สื่อการสอนก็มีความสำคัญ”

ในประเด็นการพูดภาษาอังกฤษในห้องเรียนของครูนั้นนับว่ามีความจำเป็นและเป็นที่ต้องการของนักเรียน ข้อมูลนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนโดยผู้เรียนเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56) ในข้อ “ครูออกเสียงภาษาอังกฤษชัดเจนและเข้าใจง่าย”

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้ครูจะใช้วิธีการสอนแบบ “ครูเป็นศูนย์กลาง” มากกว่า “วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ” ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของโครงการวิจัยครั้งนี้ ดังปรากฏในข้อ 4.3.2 ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์จากการสังเกตการสอนก็ตาม ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนให้ความสำคัญแก่บทบาทของครู โดยนักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดในด้านผู้สอน เมื่อเทียบกับอีก 3 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.6 ในขณะที่เนื้อหาบทเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.13 หนังสือเรียนค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.5 และกิจกรรมการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.27

#### 4.3.5.4 ด้านเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีการพัฒนาด้านทักษะการพูดและการอ่านโดยเฉพาะในระดับคำศัพท์ โดยครูสาวเล่าให้ฟังว่า

“เด็กรู้สึกดีที่ตัวเองพูดได้ อย่างน้อยก็นิดหนึ่งไม่มาก” และ “การอ่านนี้ เท่าที่ทำมา เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้แต่เนื่องจากเด็กขาดประสบการณ์ด้านคำศัพท์มามาก ถูกทอดทิ้งมาเยอะ เราก็ต้องยอมรับในจุดนี้ เพราะฉะนั้นตอนนี้ เราจึงอยากผลักดัน ด้านอ่านคำศัพท์...ใช่ค่ะ เด็กชอบอ่านคำศัพท์.”

ส่วนในด้านทักษะการเขียนนั้น ครูสาวเล่าให้ฟังว่านักเรียน “สามารถเขียนมาส่งครูอย่างน้อยๆ เป็นประโยค แต่งประโยคได้ เช่น สอนเรื่อง *Weather* พอเราพูดจบเด็กก็สามารถเขียนหรือพูดออกมาเป็นประโยค *What is the weather like today? It is windy. It is hot.* สามารถแต่งประโยคได้ตอบได้”

ในทางตรงกันข้ามเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ ดังที่ได้รายงานในตารางที่ 4.3 เรื่องผลการทดสอบในภาพรวมว่าจากจำนวนทั้งหมด 50 คน มีนักเรียนผ่านการทดสอบการอ่านเพียง 2 คน และการเขียนเพียง 1 คน ในขณะที่นักเรียนได้คะแนนทักษะการฟัง

สูงสุดโดยสอบผ่าน 11 คน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุ 3 ประการคือ 1) อาจเป็นเพราะว่าข้อสอบมีลักษณะเป็นการเขียนเติมคำ และแบบเลือกตอบ (Multiple-choice) จากการสอบถามครูผู้สอนนักเรียนจะคุ้นเคยกับการทำข้อสอบแบบเลือกตอบมากกว่าการทำข้อสอบอัตนัยและปรนัยแบบเติมคำ 2) ข้อสอบอาจมีความยากเกินไปแม้จะใช้เนื้อหาในบทเรียนก็ตามแต่วิธีตอบคำถามที่ต้องเติมคำโดยไม่มีตัวอย่างให้ดูเหมือนแบบฝึกหัดในหนังสือเรียนอาจเป็นอุปสรรคในการทำข้อสอบ และ 3) ผลจากการสังเกตการสอนพบว่าบทบาทที่เป็น Passive ของนักเรียนทำให้ผู้เรียนเป็นเพียงผู้รับสารหรือ Receiver จึงขาดความสามารถและทักษะในการเป็นผู้ส่งสาร (Sender) (Richards, Platt, และ Platt, 1992, หน้า 64) ในขณะที่นักเรียนกลับประสบความสำเร็จในการทดสอบการฟังมากกว่าทักษะอื่น ๆ โดยสอบผ่าน 11 คน ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของครูเป็นประจำ

อย่างไรก็ตามดูเหมือนในทรรศนะของครู ทักษะที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของเพศหญิงและชาย โดยสามารถแสดงได้จากคำให้สัมภาษณ์ของครูสาวต่อไปนี้

“เด็กชอบที่ครูแสดงท่าทางประกอบ เด็กสนุกที่ได้เรียน เด็กเห็นครูทำให้ดู ก็เข้าใจครูทำไปได้ เด็กได้เห็นเป็นรูปธรรมเห็นของจริง จับต้องได้ อย่างน้อยก็ซึมซับ จะดีมากถ้าทำมาทุกชั้นสอนในแต่ละบท เช่น Animal เด็กตอบได้ ในแต่ละบทเด็กสามารถตั้งคำถามและเขียนได้ เช่น Where are they ? สอนเรื่องต่างๆ เด็กพูดได้ เช่นเรื่อง Weather เด็กสามารถเขียนได้ พูดได้ ยกตัวอย่างความแตกต่าง เช่นความแตกต่างระหว่าง What the matter? กับ What happened? แต่การเขียนต้องใช้ทักษะ เด็กผู้หญิงชอบเขียน เด็กผู้ชายชอบพูด อาจจะไม่ไรมาก ก็ใช้ได้แล้วสามารถโต้ตอบได้...เด็กมีการเปลี่ยนแปลง เพราะมีความแปลกใหม่ จากที่เคยเจอแต่หนังสือเป็นแบบถาม-ตอบ ...ใช่ค่ะ เด็กอยากพูด เด็กชอบพูด...ชอบกิจกรรมกลุ่ม เพราะว่าได้สนุกสนาน โดยเฉพาะห้อง 1 ถ้าได้ทำกิจกรรมกลุ่มก็จะพูดกันสนั่นวันไหว ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน”

จากข้อมูลสัมภาษณ์ข้างต้น เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนได้มีโอกาสฝึกพูดและชอบพูด แต่ในการทดสอบกลับไม่มีการทดสอบทักษะการพูด ทั้ง ๆ ที่ ครูยอมรับว่าหนังสือเรียนที่ดีควรมีเนื้อหาที่พัฒนาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

#### 4.3.5.5 ด้านแรงจูงใจในการพัฒนาวิชาชีพ

สำหรับประเด็นสุดท้ายได้แก่ด้านแรงจูงใจของครูที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าโครงการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการสอนครั้งนี้ มีผลในการกระตุ้นแรงจูงใจของครูในการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งในด้านการสอน การพัฒนาสื่อการสอน และการทำผลงานทางวิชาการ สังเกตได้จากคำให้สัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“ชอบและคิดว่าจะยึดหนังสือเล่มนี้เป็นแนว และคือถ้าทุ่มเทต่อไปในอนาคต ไม่นาน ก่อนที่สาวจะ Early สาวอาจจะทำหนังสือแบบนี้ซักเล่มด้วยตัวเอง ใครจะไปรู้ว่าอาจจะทำได้ เพราะอยู่ในความคิดอยู่ใน Idea อยู่ใน Inspiration ว่าจะทำให้เด็กได้ดู กำลังใจเกิดขึ้นจากนักเรียนด้วย... การเข้าร่วมโครงการวิจัยมีส่วนกระตุ้นในการพัฒนา และเป็นการสร้างเครือข่ายความรู้มากขึ้นด้วย การอบรมสัมมนามีความสำคัญ ถ้าเรายังเป็นครูอยู่ อย่างน้อยก็เป็นการจุดประกาย”

ในบทนี้เป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ประกอบด้วยผลการรายงานทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ 1) บทบาทของผู้วิจัย 2) บทบาทของครู และ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นส่วนสำคัญของบทนี้ โดยแบ่งรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นทั้งหมด 5 ตอน คือ 1) ข้อมูลจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ 2) ข้อมูลจากการสังเกตการสอน 3) ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียน 4) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน และ 5) ข้อมูลการสัมภาษณ์ครู ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปพบว่าผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำโดยได้คะแนนเฉลี่ยทุกทักษะเท่ากับ 20.02 จากคะแนนเต็ม 58 คะแนน อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ในทักษะฟัง นอกจากนี้ยังพบว่าครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าวิธีสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ทั้งครูและนักเรียนพบว่าทั้งครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ต่อกิจกรรมสื่อการเรียนการสอนหนังสือเรียน Let's Pleam และสื่อรูปภาพ และบัตรคำมาก ในบทต่อไปซึ่งเป็นบทสุดท้ายจะเป็นการสรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ